

Ministerie van Algemene Zaken Secretaris-Generaal

De heer Paul Rosenmöller
Voorzitter Commissie Onderzoek
Curaçao

Datum:
19 september 2011

Uw ref.:

Onderwerp:
Uw brief d.d. 15 september

Onze ref:

Geachte heer Rosenmöller, beste Paul,

Dank voor de brief d.d. 15 september, die ik aan de Minister-president heb overhandigd. Hij heeft mij verzocht helderheid te geven over de in de brief geformuleerde wens om duidelijkheid en ik zal pogen die te geven. Dat vergt echter enige uitleg en toelichting. Zoals hij zelf tijdens de ontmoeting bij jullie eerste bezoek reeds heeft toegelicht, heersen er aan deze zijde van de oceaan en aan de andere zijde geheel verschillende percepties over de commissie. Aan de hand van een schets naar de aanloop tot instelling van de commissie zal ik proberen dit toe te lichten.

Jullie zijn bekend met de concrete aanleiding waarmee de Minister-president reeds in april van dit jaar minister Donner collegiaal en informeel benaderde met een verzoek tot ondersteuning. Het betrof toen een reeks ontwikkelingen en bevindingen bij de Centrale Bank en Aqualetra rond een obligatielening die hem deden besluiten dat er een noodzaak is externe en onafhankelijke expertise in te roepen. Daarop werd door minister Donner op dat moment niet concreet gereageerd.

Vervolgens deed zich eind mei de situatie voor van het publieke conflict tussen de regering en de president van de Centrale Bank n.a.v. aanhoudende publicaties over mogelijke niet integere betrokkenheid van de president van de Centrale Bank bij een persoonlijke lening. Er was op dat moment nog geen Raad van Commissarissen benoemd die een onderzoek naar deze kwestie of de obligatielening zou kunnen initiëren. In feite was er op grond van het bankstatuut ó dat niet in een dergelijke situatie heeft voorzien - een vacuüm in toezicht. Om die reden leek een extern en onafhankelijk onderzoek door experts op initiatief van de regering op zijn plaats als de enige mogelijkheid om feitelijk zaken helder te krijgen.

Gegeven die situatie reisde de Minister-president en een delegatie af voor een bezoek aan Den Haag dat reeds eerder was gepland, en dat wij - gegeven de situatie en de noodzaak tot onderzoek door onafhankelijke experts - niet wilden afzeggen.

In Nederland gebeurden er twee belangrijke dingen:

- 1) Minister Donner riep zonder nader overleg plotseling een RMR bijeen. Wij werden daardoor verrast op de dag dat we de afspraak met hem hadden. Tijdens het gesprek

verwees hij naar onder meer de link naar Sint Maarten, hetgeen op dat moment een plausibele reden leek om dit in de RMR te bespreken. We spraken in algemene bewoordingen over de doelstellingen van een commissie van onderzoek. Er was toen nog geen RvC benoemd.

- 2) De ochtend na het gesprek met Donner bleek onverwachts dat de Gouverneurs van Curaçao en Sint Maarten de aanstelling van de voorgedragen kandidaten voor de Raad van Commissarissen hadden goedgekeurd, waarmee het vacuüm in toezicht was verdwenen en de RvC vanaf dat moment het enig bevoegde orgaan was om een onderzoek te doen. Vanuit de Staten van Curacao was daar bovendien de wens bijgekomen tot betrokkenheid van de Algemene Rekenkamer.

Ik heb hierover gecorrespondeerd en gebeld nog vóór de RMR met de ambtelijke top van BZK, om zeker te stellen dat dit bekend zou zijn bij de bespreking in de RMR, maar hierop kwam geen wezenlijke reactie. In de RMR werd met instemming van Curaçao besloten tot òeen commissie die onderzoek zou doen en de uitvoering lag bij minister Donner samen met de Minister-president. Er leek toen nog geen enkel probleem, want we zouden immers in overleg met minister Donner de nadere invulling en taakstelling bepalen.

Na dit besluit ontstond aanvankelijk veel rumoer in de pers over het feit dat het besluit was genomen in een RMR, en er werd breed gesuggereerd dat dit een toezichtmaatregel was. Daarmee werd de eerste schaduw geworpen over de commissie. Zelfs de oppositie in ons land vond dit een aantasting van de autonomie.

De tweede schaduw werd geworpen in het daaropvolgende overleg tussen minister Donner en de regering van Curacao over de taakstelling van de commissie. Aan Nederlandse zijde werd toen erkend dat de RvC de enige is die feitelijk onderzoek kon doen, en dat het OM onderzoek doet naar mogelijke strafbare feiten. Maar er kwam echter geen duidelijkheid over wat de commissie dan moest gaan doen. Van het voorstel tot ambtelijke afstemming middels overleg met de Gevolmachtigde Minister werd ó behalve een kort telefoontje - geen gebruik gemaakt. Duidelijkheid kwam er ook niet tijdens het bezoek van minister Donner aan Curacao rond 23 juni. Tijdens een persconferentie is toen weliswaar uit de wereld geholpen dat het om een toezichtmaatregel gaat, maar over de inhoud en taken van de commissie kwamen we niet veel nader tot elkaar. Het bleef vaag en algemeen. De voorstellen die minister Donner op papier zette ter becommentariëring leidde in de regering van Curaçao tot veel verzet en argwaan. Het ging om een vage en zeer brede omschrijving waaruit niet bleek wat nu precies de doelstelling en taakstelling en gewenste resultaten waren. òHerstel van vertrouwen, integriteit van beide instituties, en publieke functionarissen, kwamen van Nederlandse zijde ter sprake, wat ver af lag van waarom Curaçao had gevraagd. Dit was de commissie inzetten voor geheel andere doeleinden dan wat onze bedoeling was toen we de hulpaanvraag deden. Gaandeweg overheerste de indruk dat Nederland de regering ging onderzoeken, zich daarbij beroepend op het feit dat we zelf om de commissie hebben gevraagd.

Deze onduidelijkheid bleef enkele weken liggen, en in feite onbesproken, totdat op 18 augustus via de Vertegenwoordiging de publicatie in de Staatscourant werd gestuurd van het KB met daarin dezelfde vage taakomschrijving, waarvoor er op Curaçao geen politieke steun was te krijgen. Bovendien werd in telefonisch contact op 19 augustus van de Minister-president met minister Donner duidelijk dat hij ook reeds de commissie had geïnitieerd en dat die drie dagen later op de stoep zou staan. Dat sloot in feite ook de weg af tot herziening van het RMR besluit en wierp de derde schaduw over het werk van de commissie.

De Minister-president heeft minister Donner zowel telefonisch op 19 augustus, als per brief op 22 augustus uitgebreid op de hoogte gesteld van het feit dat er geen politieke steun aan deze zijde was voor deze commissie in deze aanpak. Hij heeft daarbij ook gewezen op het ongelukkige moment van de werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande publicaties rond

de commissie, omdat Curaçao net onderworpen werd aan een audit door de CFATF, het IMF en ook een credit rating van Standard & Poor hadden aangevraagd. De Minister-president heeft aangegeven dat het daarom een zeer ongelukkig moment is waarop de commissie aan de slag gaat, en tevens aangegeven dat de regering niet actief kan meewerken aan deze commissie, en ook geen lokale leden zal benoemen.

De Minister-president heeft nadrukkelijk kenbaar gemaakt aan minister Donner dat de timing van de instelling en activering van deze commissie zeer ongelegen komt, en dat de geplande activiteiten van de commissie de facto voor zijn regering op dit moment ongewenst zijn.

Omdat hij e.e.a. persoonlijk wilde toelichten ó jullie zijn immers door minister Donner benaderd voor een opdracht waar jullie je onbevangen voor willen inzetten ó heeft de Minister-president jullie voor een eerste bespreking ontvangen en deze gang van zaken aan toegelicht.

Jullie verrichten de werkzaamheden als commissie in een situatie waarin er, zoals hierboven gesteld, in de aanloop naar de werkzaamheden minstens drie schaduwen zijn geworpen op het werk van de commissie, en er hier grote bezwaren leven tegen de taakstelling. Maar daaraan is aan Nederlandse zijde volstrekt voorbij gegaan.

Ik hoop dat ik hiermee heb geschetst waarom de Curaçaose regering niet actief meewerkt aan de werkzaamheden. De commissie is, kort gezegd, niet de commissie waarom de regering heeft gevraagd, en het feit dat de Minister-president de stap heeft gezet voor het vragen van medewerking aan minister Donner lijkt nu te worden gebruikt voor eigen (Nederlandse) doeleinden, die op Curaçao geen steun hebben.

Ik verzeker jullie dat het niet actief kunnen meewerken aan de commissie los staat van het vertrouwen dat er in principe is in de leden van de commissie op persoonlijke basis.

In de hoop hiermee de onduidelijkheid te hebben weggenomen, verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

Stella van Rijn